1893–1963
70-ий рік видання і служби своєму народові та правді

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і адміністрація:
"SVOBODA", 81-83 GRAND ST.
JERSEY CITY 3, N. J.
HENDERSON 4-0237
HENDERSON 4-0807
УНСоюз: HENDERSON 5-8740
— Тел.: в Ню Йорку: —
BARCLY 7-4125
УНСоюз: BARCAY 7-5237

РІК LXX. Ч. 189. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 4-го ЖОВТНЯ 1963 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 4, 1963 No. 189. VOL. LXX.

10 КРАЇН ЗАПОВІДАЮТЬ ПЕРЕВІРКУ МІЖНАРОДНОЇ ПЛАТНИЧОЇ СИСТЕМИ

Вашинґтон. — Представники 10-ох економічно найсильніших та промислових держав 2го жовтня вирішили вивчати фінансову систему та вести переговори в тій цілі, щоб не допустити до такої економічної й фінансової депресії, яка була в 30-их роках цього віку, і яка нищила економіки численних держав, в тому і ЗДА. До цих держав належать: ЗДА, Велика Британія, Франція, Західня Німеччина, Італія, Бельгія, Голляндія, Швеція, Канада та Японія. Поза цим бльоком є промислова Швайцарія, але секретар скарбу ЗДА Даґлес Діллон заявив, що будуть вивчати і ту країну, хоч вона не є членом Міжнародного Монетарного Фонду. Оце запляноване вивчання фінансової системи буде першою більшою пробою в цій ділянці від Конференції в Бретон Вудс, Ню Гемпшир, що відбулася 20 років тому під час другої світової війни, де випрацювали ту фінансову систему, згідно з якою відбуваються теперішні фінансові операції. Ціль нових студій — виявити, чи цю систему не можна б поліпшити та скріпити, щоб виключити з економіки таку катастрофу, яку ще добре пам'ятають старші люди, і яку називають великою депресією 30-их років. Рішення цих 10-ох держав вивчати фінансову систему запало у зв'язку з річними зборами Міжнародного Монетарного фонду та Міжнародного Банку Відбудови й Розвитку. Монетарний Фонд вестиме свої власні студії цієї проблеми, але рішальний голос тут матимуть ті 10 держав, які ведуть перед в економіці світу. Переговори та студії вестимуть в Парижі, їх буде очолювати підсекретар скарбу ЗДА Роберт В. Руза, заступником предсідника буде головний директор голляндського міністерства фінансів Еміль ван Леннер. Але вже тепер виявили, що не будуть змінені два важливі пункти теперішньої фінансової системи: 1) Унція золота мусітиме і надалі коштувати $35; 2) Має бути втримана вільна виміна валют. Перше засідання студійної групи відбудеться на початку листопада в Парижі. Перший звіт мали б видати на весні 1964-го року, а рішення мали б западати на річних зборах Монетарного Фонду, що відбудуться в Токіо пізно у вересні 1964-го року. 10 згаданих вгорі держав мають у своїх руках 80% світових резерв золота і твердих валют. Секретар скарбу заявив, що представники 10-ох країн не будуть пропонувати жадних змін чи поліпшень у Міжнародному Монетарному Фонді, бо до цього є уповажнені збори представників всіх 102-ох держав, які є членами того фонду. Вирішуватимуть справу, як багато золота треба тримати для підкладу під валюту, та як давати позики державам, що мають платничі дефіцити.

Сенатська Комісія відмовляється приспішити працю над податковим проєктом

Вашинґтон. — Сенатська Фінансова Комісія 1-го жовтня більшістю 11-ох до 4ох голосів відкинула внесок сенатора - демократа з Іллиной Пола Даґлеса, щоб в найближчий понеділок 7 жовтня почати працю над податковим законопроєктом, і щоб її закінчити до 1-го листопада. Комісія зробила це тому, що не хотіла накидати своєї волі голові, сенаторові демократові з Вірджінії Гаррі Ф. Бирдові, привілеєм якого є визначувати речинці праці комісії. Сенатор Даґлес заявив, що відкинення його пропозиції є рівнозначне з відкиненням в цьому році податкової програми, згідно з якою мали б в 1964 і 1965 роках зменшити прибуткові податки на 11 більйонів долярів. Але інші сенатори не дивляться на цю справо так песимістично і кажуть, що головною ціллю внеску сенатора Даґлеса було натиснути на сенатора Бирда, щоб він не задовго тримав податковий проєкт у своїх руках. Сенатор Бирд сказав, що він почне переслухання в справі податків швидше, як плянував давніше.

Південні конґресмени проти продовження існування Комісії Громадянських Прав

Вашинґтон. — Південні конґресмени виступають проти того, щоб Комісію Громадянських Прав продовжити ще один рік, як це ухвалив 1-го жовтня Сенат більшістю 70 до 15-ох голосів як поправку до іншого законопроєкту. Згідно з реґуляміном Палати цей законопроєкт можна б відразу обговорювати в повній Палаті, якщо б не було проти цього спротиву. Але конґресмен демократ із Міссісіпі Джан Белл Вілліямс цьому спротивився. Можна б цей проєкт передати до Палати через Комісію Правил, але її голова конґресмен Говард Смит із Вірджінії є в опозиції до законів про громадянські права. Можна б ще почати дискусію над цим проєктом таким способом, що більшість двох третіх конґресменів вирішили б це зробити, але не знати, чи така більшість знайдеться в Палаті. Плянується продовжити існування цієї Комісії на один рік, бо Конґрес має ще цього року ухвалити загальний закон про охорону громадянських прав, в якому є окремий пункт і про Комісію. Є деяка надія, що вдасться ухвалити громадянський закон, але північних демократів мусіли б підтримати і республіканці.

В АМЕРИЦІ

● **Скинений із президентури** домініканський президент д-р Хуан Д. Бош, прибув до Порто Ріко, куди його відставили з наказу військової хунти, яка тепер урядує в Домініканській Республіці. Він заявив журналістам в Сан Хуані, що його пригода є „не так неприємною для нього особисто, як нападом військової сили на волю народу. Але я не покину бути демократом, — казав Бош, — хоч на мене напали вночі та мене заарештували".

● **Журнал „Нюзвік"** перевів опитування і твердить, що арізонський сенатор Беррі Ґолдвотер вже тепер має 500 конвенційних делеґатів, а до номінації кандидата на президента треба 655 голосів республіканських конвенційних делеґатів. Автор опитувань каже, що його висновки є консервативні, і що Ґолдвотер вже має стільки голосів, скільки треба до номінації.

● **В 1964-му році** 6 шкільних дистриктів в нюйоркському стейті почнуть вчити дітей впродовж 210 або 212 днів у шкільному році, а не 180, як це дістьcя тепер. Згідно з цією програмою навчання в початковій школі триватиме не 8, тільки 7 років, зменшиться час і фонди на навчання в початкових школах.

● **Американські бровари** в місяці липні ц.р. продали рекордово високе число бочок пива: понад 10,000,000. Податковий уряд ствердив, що в липні стягнено податок від проданих 10,215,147 бочок пива, на 908.840 бочок більше (9.8 відсотка) в порівнянні з дотеперішнім рекордом із липня 1959 року — 9,306.307 бочок.

ЗДА і СССР переговорюють про виключення атомової зброї з космічного простору

Об'єднані Нації. — Дуже можливо, що між З'єдиненими Державами і Совєтським Союзом прийде до порозуміння щодо виключення атомової зброї з космічного простору — заявив совєтський міністер закордонних справ Андрей Громико на своїй пресовій конференції в минулу середу 2-го жовтнь ц. р. у помешканні совєтської делеґації в ОН. Таке порозуміння — за негайними коментарями американської преси — не мало б ніякого практичного значення, тим паче, що не було б ніякої можливости перевірити, чи дійсно совєтськими штучними сателітами не перевозиться атомової зброї, але підписання такого договору могло б мати деякий психологічний вплив на ніби-то дальше злагіднення міжнародної атмосфери. щодо ділових і сутніх міжнародних справ, то Громико ні в одній справі не виявив найменших поступок совєтського становища. Про пакт неаґресії між Сходом і Заходом він навіть не говорив, а щодо заходів проти несподіваної атаки, то він узалежнив порозуміння в цій справі від становища Заходу. Виходить, що Совєти не хочуть поступитись з свого становища, щоб обсерваційні пункти становити тільки на території Східньої і Західньої Німеччини, що скріпило б міжнародний престиж Східньої Німеччини, поставленої на одну дошку з Західньою. Громико був — стверджують журналісти — „в доброму настрої", але відвмовлявся відповідати на будь-який запит, що змагав до яснішого з'ясування совєтського становища На четвер 3-го жовтня передбачено було нову зустріч державного секретаря Діна Раска з Громиком на „діловому обіді".

Зменшується роля літаконосців в атомовій війні

Вашинґтон. — Департамент Оборони виготовляє великим літаконосцям нову ролю, яку вони мали б відогравати під час великої атомової війни. Згідно з цим новим пляном літаконосці грали б підрядну ролю в загальній атомовій війні, але вони були б важливою зброєю в так званій малій війні. Досі літаконосці мали бути пострахом для малих держав, та мали б змушувати їх до угодовости під час льокальних конфліктів. Крім того літаконосці мали везти атомові бомби проти ворога. Тепер атаку на ворога мали б перевести далекосяжні атомові ракети, і тому літаконосці не матимуть великого числа атомових бомб, але свою власну атомову зброю вони затримають і на майбутнє. В цьому тижні Департамент Оборони має вирішити, чи найближчий літаконосець буде атомовий, чи ні. Сподіваються, що рішення Пентаґону буде неґативне в цій ділянці. Конґрес ще минулого року призначив був фонди на атомовий літаконосець кляси Форрестол. Фльота вже має один атомовий літаконосець. Вона хотіла б мати менші воєнні кораблі з атомовою енерґією: кружляки, фреґати а також і літаконосці. Виявилося, що втримування атомового корабля є дешевше, як звичайного. Зменшилися тепер і кошти продукції атомового корабля. Справу атомового літаконосця має вирішити секретар оборони після повороту з В'єтнаму.

Ніксон про пляни губернатора Рокефеллера

Ню Йорк. — Колишній віце - президент Ричард М. Ніксон, бувши з дружиною на прийнятті Крайового Жіночого Республіканського Клюбу, ромовляв довше як годину з журналістами і виявив виборчі пляни нюйоркського губернатора Нелсона А. Рокефеллера. Він сказав, що Рокефеллер просив його, щоб підтримував його кандидатуру на президента в 1964 році, але Ніксон відмовився це зробити, кажучи, що нікого не буде підтримувати перед номінацією, а після номінації буде підтримувати того, кого вибере Конвенція. Ніксон гадає, що Рокефеллер вже в листопаді виявить, чи буде кандидувати в найближчому році. Ніксон сказав, що він реалістично дивиться на те, що одружіння Рокефеллера 4-го травня з Марґаретою Морфі дещо зменшило його популярність серед виборців, але під час виборчої кампанії за допомогою безпосередньої зустрічі з виборцями (кампанія подавання руки виборцям) можна буде поліпшити настрій виборців. Рокефеллер в жовтні поїде до Індіяни, Ореґону, Ню Гемпширу й Каліфорнії. У вересні він промовляв в Іллиной, Ореґоні, Західній Вірджінії та Вірджінії. Прихильники Рокефеллера хотіли б конче, щоб Айзенгавер або Ніксон допомогли губернаторові вилізти з тієї сліпої вулиці, в якій він опинився після одружіння.

Українська хроніка

● **Ростислав Хом'як**, кол. редактор „Українського Тижневика", виголосить у Клюбі Круглого Стола у Ню Йорку в п'ятницю 4-го жовтня ц.р. доповідь п.н. „Думки про пресу". Відбудеться доповідь в залі Українського Інституту Америки при 2 Іст 79 вулиця у Ню Йорку. Початок о год. 7:15. Після доповіді — дискусія.

Продовжуються наради про створення надводної атомової фльоти НАТО

Лондон. — Британський уряд погодився брати надалі участь в інформаційних нарадах над створенням надводної фльоти з різнонаціональною залогою та з атомовими ракетами. За тим проєктом, що його створила Америка, має бути збудована фльота з 25 кораблів вигляду кораблів торговельно - вантажних та проте озброєних по вісім атомових ракет типу Поляріс. Кожний такий корабель мав би залогу з трьох країн, творців-учасників тієї фльоти. До цього часу за створення такої фльоти заявились ЗДА, Західня Німеччина, Італія, Греція і Туреччинна, а існує оправдана надія, що приступлять туди також Бельгія і Голляндія. У Британії міністерство закордонних справ заявлялось за участю Британії у тому проєкті, щоб оминути послаблення британського міжнародного престижу і голосу, — зате військові кола були проти того проєкту, вважаючи його за недоцільний і в практиці непридатний з уваги на різномовні залоги та реакцію Москви. Згода Британії взяти участь в дальших нарадах вказує на можливість її приступлення до того проєкту, — в усякому разі є покищо перемогою американської дипломатії.

Кандидат на прем'єра Британії проголошує свою програму

Лондон. — Гаролд Вілсон, лідер соціялістичної Партії Праці, яка за всією вірогідністю переможе Консервативну партію в найближчих парляментарних виборах і таким чином висуне автоматично Вілсона на нового прем'єра Британії, з'ясував в минулий вівторок 1 жовтня ц. р. на партійній конференції в Скарборо ту програму, якої має триматися новий соціялістичний уряд. Тому, що Партія Праці зрозуміла, що її раніші гасла про потребу перевести націоналізацію промислу, торгівлі і транспорту та змінити закордонну політику в напрямку більшої невтральности стали причиною її виборчих катастроф, тепер Вілсон уже про це не згадував. Зате він говорив про конечність „революції" в ділянці продукції, щоб достосувати її до осягів технології. Отже, він заповів творення мільйонів нових варстатів праці та будову нових університетів для продукування фахової інтелігенції, особливо техніків і інженерів. Вілсон говорив про автоматизацію, як добро і зло промислової продукції і конечність протидіяти безробіттю, що вона його спричинює. Водночас Вілсон заповідав „наукову революцію" та привернення Британії її світової позиції, як першої промислової країни.

В Альжирі конфіскують решту землі французьких колоністів

Альжир. — Альжирський диктаторський президент Ахмед Бен Белла заповів на великому вічі, що в найближчих днях буде „націоналізована" решта земельних посілостей, що їх мають французькі поселенці. Він заявив, що кругло один мільйон гектарів себто 2.47 мільйонів акрів землі підляже удержавленню і парцеляції між безземельних і малоземельних арабів. Разом із дотепер сконфіскованою землею, знаціоналізовано 2.7 мільйона гектарів. Бен Белла заповів також конфіскацію великої посілости арабських багатіїв, яка ніби буде розподілена „між вдів, сиріт і ветеранів". Цей виступ Бен Белли, що його негайно розтрубів державний пропаґандивний апарат, пояснюють як маневр для здобуття популярности і підтримки збоку автохтонного бідного селянства з уваги на зріст опозиційних настроїв в політичній верхівці. Револьта в обширі Кабилії продовжується, але обидві сторони заявляються проти громадянської війни. Бен Белла призначив нового команданта кабильської військової округи на місце збунтованого полк. Моханда ель-Гаджа і той останній спокійно передав командування своєму наступникові.

Захід погодився втримувати військо ОН в Конґо до половини 1964 р.

Об'єднані Нації. — ЗДА, Британія, Канада, Бельгія і Італія погодились на додаткові датки до фонду Об'єднаних Націй на конґолійську місію, щоб 2.350 вояків могли залишитись в Конґо до половини наступного року. В липні цього року генеральний секретар ОН У Тант видав розпорядок, щоб міжнародне військо відкликати з Конґа в цілості до кінця цього року, але само Конґо затривожилось, що — не маючи ще зреорганізованої здисциплінованої армії — може стати ареною нових великих заворушень. Тому Конґо й Ніґерія ведуть на терені Об'єднаних Нцій найбільшу аґітацію за те, щоб Генеральна Асамблея схвалила продовження військової місії Об'єднаних Націй до кінця червня 1964. Це коштуватиме додаткових 19 мільйонів долярів.

В НЮ ЙОРКУ ПОЧАЛИСЯ СВІТОВІ СЕРІЇ БЕЙЗБОЛУ

Ню Йорк. — В середу 2-го жовтня 1963 тут на стадіоні місцевої дружини „Єнкі" почалися світові серії змагань за першенство в американському національному спорті „бейзболі" (базовий м'яч). До цих кінцевих змагань стали дружина „Єнкі", яка здобула перше місце в змаганнях Американської Ліґи та дружина „Даджерс" з Лос Анджелесу, яка здобула перше місце в змаганнях між дружинами Національної Ліґи. В цих світових серіях має відбутися сім зустрічей між обидвома дружинами, з яких одна вже відбулася в середу, друга відбувається в четвер, опісля в суботу, неділю і понеділок змагання відбуватимуться на стадіоні „Даджерсів" в Лос Анджелесі, а в середу і четвер наступного тижня знову на стадіоні „Єнків" в Ню Йорку. Може бути менше змагань, якщо б одна з дружин виграла чотири гри. Цим першим змаганням приглядалося кругло 69,000 осіб, що заплатили разом кругло пів мільйона долярів вступного. Перші змагання виграли

„Даджерс" у відношенні 5:2, завдяки їхньому кидачеві м'яча Сенді Куфаксові, який потрапив збити 15 грачів дружини „Єнкі", здобувши цим новий рекорд у світових серіях та ставши героєм дня. Куфакса й видно на фотознімці, як він кидає м'яч. До передових грачів дружини „Єнкі" належить Тома Треш, що є українського роду.

АМЕРИКА ПЕРЕДБАЧАЄ ПЕРЕМОГУ У В'ЄТНАМІ

Вашинґтон. — Найвищі американські військові фахівці передбачують перемогу над комуністичними партизанами у Південному В'єтнамі на кінець 1965 року, при чому до кінця цього року сподіваються відкликати відтіль 1.000 вояків. Тепер у Південному В'єтнамі є 14.000 американського війська. Американський Уряд заповів, що надалі підтримуватиме активно боротьбу проти заініційованої та активно з-зовні підтримуваної комуністичної аґресії і що справа, як це осягнути якнайшвидше становить головну турботу. Комунікат американського Уряду в цій справі проголошено після тайного засідання Крайової Ради Безпеки, яку президент Кеннеді скликав несподівано на середу 2 жовтня вечером, після того, як уранці того дня вислухав широкого тайного звідомлення від секретаря оборони Роберта МекНамари і голови шефів об'єднаних штабів ген. Максвелла Тейлора, які вернулися з 8-денного перебування у Південному В'єтнамі. Вони їздили туди з подвійною місією: перевірити стан тамошніх військових операцій проти комуністичних партизанів і перевірити тамошню політичну ситуацію, з особливим аспектом щодо її впливу на війну проти комуністів. В проголошеному тепер офіційному комунікаті американський Уряд виразно засуджує тамошні методи правління репресіями, але водночас заявляє, що підтримуватиме „нарід і уряд" Південного В'єтнаму в їх боротьбі проти комуністів. Офіційно стверджується, що покищо політичні події в Південному В'єтнамі не вплинули некорисно на хід воєнних операцій проти комуністичних партизанів, але застережено, що вони можуть вплинути в майбутньому та підкреслено, що тамошня політична ситуація є все ще глибоко поважною". Комунікат підкреслює, що Рада Безпеки одноголосно схвалила, а Президент затвердив, рекомендації щодо дальшої політики у відношенні до Південного В'єтнаму на підставі звідомлення Роберта МекНамари й ген. Максвелла Тейлора, узгідненого з амбасадором Генрі Кеботом Ладжом. За пресовими коментарями, між Генрі Кеботом Ладжом та головним командантом американських військ в Південному В'єтнамі ген. Полем Гаркінсом прийшло до розбіжности думок: Ладж є буцім-то прихильником суворішої політики у відношенні до режиму президента Нґо Дінг Дієма, з уваги на шкоду, яку реакційна і репресійна політика того режиму наносить справі боротьби проти комунізму, а ген. Гаркінс буцім-то вважає, що політика Нґо Дінг Дієма, зокрема його репресії проти буддистів ні в чому не шкодять воєнним діям проти комуністичних партизанів. Секретар оборони Роберт МекНамара буцім-то відніс дуже сильне враження при об'їзді антикомуністичного фронту, але прийшов теж до переконання, що дійсно політика режиму Нґо Дінг Дієма погана і шкідлива. Як проходила тригодинна розмова МекНамари, ген. Тейлора і Ладжа із Нґо Дінг Діємом — про це преса не принесла найменшої вістки. Зате у пресі появились ревеляції про буцім-то гострі суперечки між амбасадором Генрі Кеботом Ладжем і керівниками станиці Центральної Розвідчої Аґенції в Південному В'єтнамі на тому тлі, що названа Аґенція відмовилась підкоритися вказівкам і керівництву амбасадора. Можливо, що саме з уваги на ті тертя на нараді в Білому Домі, на якій прибулі з Південного В'єтнаму високі американські мужі й військовики складали звідомлення про тамошню ситуацію, приявним був також голова Центральної Розвідчої Аґенції Джан МекКон.

Совєтські громадяни дізналися вперше про закуп зерна за кордоном

Москва. — Нікіта Хрущов виявив вперше у своїй великій промові в Краснодарі в минулий вівторок 1 жовтня, що совєтський уряд закупив 6,800.000 тонн зерна в Канаді і, 1,800.000 тонн в Австралії та „позичив" 400.000 в Румунії. Він згадав теж — не називаючи країн — що менші скількості зерна й муки закуплено теж в інших країнах. Про неофіційні розмови з американськими експортерами збіжжя він нічого не згадував, як теж — очевидно — промовчав, що на 45-му році панування большевизму Совєтський Союз дійшов до того, що мільйони тонн зерна мусить спроваджувати від „імперіялістів". Хрущов знову говорив про потребу переставитися з протеґування господарки на „цілинних землях" на інтенсивнішу господарку на давніх урожайних землях та що треба більше користуватися штучними добривами. Тут він заповів будову нових фабрик штучних добрив, які мають довести свою продукцію до 100 мільйонів тонн на 1970 рік. Хрущов заповів теж, що надалі — з уваги на гостру харчову кризу — штучні добрива в більшій мірі приділюватимуть збіжовим колгоспам і радгоспам, а не цукроварням та продукції бавовни. Про те, щоб „наздігнати і перегнати" „імперіялістів" у сільсько-господарській продукції Хрущов вже не говорив ані словом. Його промову надруковано повністю на двох з половиною сторінках „Ізвєстій".

У СВІТІ

● **Ватикан** розіслав всім книгарням у Римі список книжок, які на перший погляд мають релігійний характер чи навіть роблять враження півофіційного становища Ватикану, але насправді можуть тільки збаламутити членів Вселенського Собору. Тому, що римські книгарні, використовуючи з'їзд з усього світу високих духовників і теологів влаштували свої кіоски з книжками біля Ватикану, цей останній просив їх не продавати в тих кіосках багато книжок сумнівної вартости.

● **Представник Ізраїлю** у 111-членній Соціяльній Комісії Об'єднаних Націй оскаржував Совєтський Союз у переслідуванні жидів. За іменем він не назвав СССР, а говорив тільки про „одну велику державу", але всі знали, про кого мова. Він закидав большевикам, що вони систематично замикають синагоги, не дозволяють хоронити жидів за їх релігійним ритуалом, не дозваляють на плекання жидівської культури ані на навчання жидівської мови й релігії та засуджують на смерть жидів ніби за господарські провини.

● **14-ті роковини комуністичної влади в Китаї** святковано в Москві дуже скромно, в другорядній залі Дому професійних спілок, всупереч минулим рокам, коли-то такі маніфестації переводились у більш репрезентаційних залях. Між приявними були коло 30 членів Товариства совєтсько - китайської приязни. Офіційний совєтський комунікат твердив, що на тому святкуванні були „совєтські гості включно з державними і суспільними діячами", але за іменем не названо ніодного державного „достойника".

● **Новим південно-в'єтнамським амбасадором у Вашинґтоні** став До Ванг Лі, генеральний консуль Південного В'єтнаму в Бомбаї, в Індії. Тесть брата президента Нґо Дінг Дієма, батько пані Нґо Дінг Ню, зрікся амбасадорства на знак протесту проти політики Дієма.

● **У Палермо в Італії втекли** із спільної прогулянки з Чехословаччини 4 чеські туристи, які приїхали туди совєтським кораблем „Победа". В тому самому часі пара сербів просила політичного азилю в північній Італії, приїхавши, як туристи з Югославії.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00: six months $7.5;0 three months $4.00. For UNA members monthly 65¢
Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сиṫі і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і mony orders виставляти на: "Svoboda"
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Клопіт з новими державами

Захоплення з приводу народження круглo пів сотні нових держав від останньої війни не всилі закрити й глибокого розчарування поведенням багатьох отих держав. Визволені з-під колоніяльного правління азійсько - африканські країни здебільша все ще не можуть перевести чіткої лінії між волею і сваволею, а їхні керівники не вміють відрізнити у стосованих ними засобах правління права від безправ'я і силу від насильства. Лідерство в цілому ряді новопосталих азійсько - африканських краї є утожнюване з одиничною диктатурою.

Так ось диктаторський президент Гваме Нкрумах у Гані перевів „закон", за яким вільно виселювати з краю „ворогів народу", що у практиці дало виселення або ув'язнення всіх опозиційних діячів. Секу Туре в Ґвінеї і Модібо Кейта в Малі поводяться подібно, при чому всі ті три держави перші розпочали „співіснування" з Москвою, знайшовши собі союзника в диктаторському президенті Об'єднаної Арабської Республіки Гамаль Абдель Нассері, який не всилі виректися своєї „скромної" амбіції — підкорити своєму диктатові всі арабські країни від Атлантійського океану по Арабське море. Одна із наймолодших держав — Альжир — впродовж року перетворилася в диктатуру з однопартійною системою, при чому президент Ахмед Бен Белла, „обраний" на основі одної виборчої листи, призначеної його політбюром, одверто визнає за зразок — „соціялізм типу Кастра".

Очевидно, що згідно із законом „кожна акція спричиняє контракцію" — на недавньому з'їзді африканських країн в столиці Етіопії Аддіс Абебі постала сильна опозиція проти лівого радикалізму і словесної демагогії деяких диктаторів та й усередині різних країн позначився спротив, без уваги на поліційні репресії. В Конґо Патріс Люмумбэ заплатив своїм життям за спробу використати розпутану ним самим анархію для встановлення своєї диктатури в оперті на Совєтський Союз. Поведення Насcера відштовхнуло Сирію і Ірак від федерації з Об'єднаною Арабською Республікою, а Ливан, Йорданія і Савді Арабія оперлись його інтригам і підривній роботі. Все ж, він зумів насадити підлеглий собі режим в Ємені, де відразу першу свою летунську базу на Середньому Сході дістали — Совєти. Більшість названих країн Середнього Сходу, може з виїмком одного Ізраїлю, зате включно з такою старою державою, як Туреччина, є тереном постійних змов, переворотів і кривавих політичних розправ.

Між останніми актами „антиколоніялізму" новопосталих держав було спалення будинку британської амбасади в столиці Індонезії — Якарті. Її президент Сукарно віддавна стосує методу — нацьковуванням проти „імперіялістів" закривати невдачі свого правління. Іншим таким актом антиколоніялізму є конфіската всієї землі, що її мають французькі поселенці в Альжирі, всупереч підписаному договорі із Францією, як теж удержавлення всієї тамошньої преси, що рівняється скасуванню свободи слова.

Британський міністер закордонних справ лорд Гюм перестеріг в минулий вівторок у своїй промові в Об'єднаних Націях новопосталі держави, щоб вони перестали гратися анахронічними гаслами. Жаль, що він, сприяючи „співіснуванню" з Москвою, не добавив, що пора розпочати кампанію проти дійсного колоніялізму, що його плекає Совєтський Союз. Жаль, що поручаючи застосування права самовизначення до східніх німців, він не згадав, що не мають його також усі поярмлені російським імперіялізмом народи Східньої і Середньої Европи.

Щоб зберегти українську мову

Нема, здається, українця й українки у ЗДА чи в інших країнах українського поселення у вільному світі, які б не розуміли ваги і значення української мови для української спільноти у вільному світі, як окремої національної групи, і зокрема в збереженні національних традицій і в розвитку враз з тим цілком добре й ролю українсьої культури. Багато українців усвідомлює собі разом з тим цілом добре й ролю української мови в здійснюванні політичних аспірацій і цілей української спільноти, розуміючи, що в умовах розселення такої чи іншої іміґрації серед іншомовної більшости кожна національна іміґрація, поступово денаціоналізуючися, втрачає також і можливість політичного впливу і дії.

Розглядаючи актуальну ситуацію на українському т. зв. мовному фронті у ЗДА, можна зустрітися з дуже різними явищами і тенденціями, і позитивними і неґативними. В розмовах з представниками старої української іміґрації, людьми, що прибули до ЗДА тому 40 чи 50 років, приємно вражає кожного їх чиста й гарна в основі українська мова, як й факт, що цією мовою ці старі іміґранти говорять і дома і в гостині, вимагаючи, щоб говорили з ними тією мовою також їхні діти і внуки, виховані вже в американському оточенні. З другого боку, в багатьох домах нових українських іміґрантів, значить тих, що прибули вже після другої світової війни панує виключно англійська мова, говорять нею не тільки діти, але й навіть батьки, мовляв, для того, щоб їх не трактували як чужинців і щоб українська мова не перешкоджувала дітям в їх науці чи в професійній кар'єрі.

Маємо багато українських патріотів, в тому видатних громадських діячів як із старої так і з нової іміґрацій, які у своїх публічних виступах чи на сторінках української преси обстоюють конечність збереження чи рятування української мови, підкреслюють її вагу і значення в різного роду акціях на підтримку визвольної боротьби на рідних землях, але ж водночас із цим дозволяють на те, щоб їхні діти відходили від українства і щоб цілком відцуралися рідної мови. З другого ж боку, відомі факти, що багато провідних українців, американських громадян українського походження, народжених вже у ЗДА і без можливости навчитися української мови вдома чи в школі, вивчили цю мову цілком поправно пізніше самотужки і користуються нею і в родинному і в громадському житті. Позитивний теж у великій мірі факт, що багато молодих вихованих вже у ЗДА українців опановує добре українську мову і включується активно в українську літературу.

Збереження української мови серед української іміґраційної спільноти у ЗДА не є безвиглядною справою. Шлях до успішної розв'язки цього питання в умовах перебування українців поза Україною дуже простий і нескомплікований: Щоб зберегти українську моду — треба нею говорити! Треба, найперше, щоб у домах українських іміґрантів панівною завжди й у всьому , і з дітьми й у взаєминах із сусідами-українцями, була мова українська, значить, щоб вживали її батьки. Щоденною мусить бути ця мова на терені громадському — в українських установах, товариствах й організаціях й у взаєминах особистих та громадських поміж українцями. Викладовою і розговірною має бути ця мова в українознавчих школах, в товариствах та організаціях молоді. Коли це буде завжди й усюди, то не треба буде турбуватися можливостями винародовлення чи й загибелі українства у ЗДА чи в інших країнах світу.

Євген Онацький

АРТУР ІЛЛІЯ, ПРЕЗИДЕНТ АРҐЕНТИНИ

За кілька днів, 12-го жовтня, новообраний президент Арґентини, д-р Артур Іллія, лікар з професії, має перебрати владу від теперішнього тимчасового президента д-р Гідо. В президентській палаті, т. зв. „Каза Розада" („Рожевий Палац") в головному, т. зв. Білому Сальоні, вже вибудовано підмостки, що на них відбудеться урочиста церемонія, щоб улегшити працю фотографам преси та телевізії. Вже вирахувано що на цій церемонії мають бути присутні 757 осіб — вищих службовців, журналістів і чужинецьких дипломатів.

І зростає природна цікавість щодо особи нового президента, що ніби має повернути Арґентину на рейки законного конструкційно - демократичного ладу. Всі арґентинські часописи однодушно твердять, що після виборів 7-го липня, що з них досить несподівано для всіх вийшов переможцем д-р Іллія, запанувала в Арґентині атмосфера поширеної надії на сталість майбутнього уряду, на економічне відродження, на суспільний мир, і все це зв'язується власне з особою д-ра Іллії, що має нічим не заплямлену політичну кар'єру, в якій відбивається міцна особиста моральність, поєднана з розважною мудрістю.

А проте, ще досі невідомо, з кого складатиметься новий уряд і яка буде його політика. Професійні політики, в тому й члени його власної партії, нетерпляться. Дехто хотів би знати, чи не знаходиться часом і він на листі кандидатів, але д-р Іллія не спішиться виявляти імена тих кандидатів.

Тим часом ширяться анекдоти про цього лікаря, що після інтенсивної політичної діяльности, побувавши вже віце - губернатором своєї провінції, повертається до праці в шпиталі, як звичайний помічник лікаря, бо чотири роки політики, мовляв, відбились на його вправності хірурга, і що, після своєї політичної кар'єри, лишився він таким морально чистим і бідним, що його приятелі й клієнти дарують йому хату, в якій він міг би спокійно жити й працювати. Його виборча перемога була несподіванкою навіть для тих, хто за нього голосував.

Коли ж сталося це чудо, д-р Іллія став людиною з одного боку найбільш приступною, а з другого — найбільш неприступною. Виходячи одного дня із своєї хати, як оповідає буеносайрейська „Ля Пренса", він зустрічається з двома молодими вояками і несподівано запрошує їх на каву. Вояки дивуються і не знають, як зареаґувати на ласкаве запрошення, а д-р Іллія пояснює:

— Я ж був також вояком, як ви тепер, хлопці, і мені дуже подобалося, коли мене хтось запрошував на каву.

Але отак відкритий для тих, хто від нього нічого не вимагає, д-р Іллія неприступний для тих, хто намагається від нього щось для себе довідатися.

Він заявив, між іншим, що не прийме президентської палиці, як символу влади, бо палиця, мовляв, надто пригадує диктатуру, і на церемонію передачі влади не вдягне фрака . . .

Відомий колюмбійський журналіст Арсініеґас, підкреслюючи в „Ля Пренса" що демократичність доктора Іллії, одночасно зазначає, що вона не має нічого спільного ані з демагогією, ані теж з позою: у своїй цивільній простоті д-р Іллія наближається до простоти покійного папи Івана XXIII. Люди повинні, мовляв, шукати простіших форм для життя, а демократія — шляхів менш галасливих . . .

Маріо Басті — співробітник буеносайреського „Іль Морісре деґлі Італьяні" мав інтерв'ю з д-ром Іллією, що походить із італійського роду.

На його запит, чи д-р Іллія сформує коаліційний уряд із представників різних партій, чи обмежиться на членах своєї партії, д-р Іллія відповів:

— Наші демократичні переконання примушують нас, — особливо в такі важкі моменти, як ті, що їх тепер переживає Арґентина, вислухувати думки всіх секторів життя і просити їх за співпрацю щоб перейняти урядову відповідальність. Зрештою, ми вже кілька разів заявляли, що наш уряд не буде партійним урядом. Але, зрозуміло, ми діятимемо, виходячи з наших ідеологічних переконань. Погодження з цими нашими переконаннями, здібність і чесність будуть єдиними мірилами, що ми їх застосовуватимемо при виборі осіб для урядових функцій.

Таким чином, виключається відразу коаліційний уряд, що, зрештою, не має прецендентів в історії Арґентини.

Щодо внутрішньої політики, то д-р Іллія так її схарактеризував:

„ . . . Внутірішнє замирення, відновлення громадського довір'я, скасування репресивних законів та проскрипцій, провадження економіки в національних інтересах, відновлення продуктивности в промисловості і заходи проти безробіття, уреґулювання виплат за державні зобов'язання, скасування договорів про нафту — і взагалі перегляд договорів із закордоном, відновлення міжнародного престижу Арґентини'.'

Договори про нафту підписано в 1958-му році за президента Фрондізі, який вважав потрібним, для прискорення визиску нафтових багатств Арґентини, притягти для цього закордонні (головно, американські) компанії. Ця політика дала безсумнівно добрі наслідки, бо за чотири роки продукція нафти та інших гідрокарбурів побільшилася втроє і тепер майже задовольняє запотребування Арґентини. Але націоналістичні кола твердять, що визиск нафтових родовищ повинен належати виключно державній установі, т. зв. ИПФ. І д-р Іллія притримується також цієї думки. На відповідний запит п. Басті, він заявив:

—' Мої вислови в цьому відношенні завжди ясні: ми скасуємо декретом (без участи парляменту) нафтові договори, бо їх підписано з порушенням правних норм і елементарних засад моральної адміністрації, і, зрештою, вони виявляються шкідливими для господарства країни . . .

Але перейдемо до закордонної політики, більш цікавої для українців поза Арґентиною. І тут, насамперед, відношення до комунізму і кастризму. . .

— Політичне пригноблення, економічний визиск, відсталість і мізерія, — сказав д-р Іллія, — це чинники, що породжують неспокій, зв'язаний з комунізмом і кастризмом. Якщо Латин. Америка матиме здатність і волю поборювати ці чинники, ідучи шляхом демократії і свободи, вона не матиме потреби в чужинецьких ідеологіях, несумісних з нашою чуйністю і з нашими традиціями. Щоб демократію зміцнити, треба її практикувати, треба виявити, що вона представляє систему, найбільш придатну для забезпечення всім справедливости й добробуту.

Басті звернув увагу д-ра Іллії, що народно - демократична партія має в інтернаціональній політиці ніби невтралістичну тенденцію. Д-р Іллія відповів:

— Наша інтернаціональна політика шукатиме надхнення в думках президента Іріґожена (що визнав український уряд в 1922-му році — Є. О.). Відновимо престиж Арґентини в світі, провадитимемо незалежну політику у відношені до всіх країн. Ми хочемо з нашим урядом брати участь в будові вільного й демократичного світу, звільненого від страху, неуцтва і злиднів. Ці наші наміри мають ще більш затіснити наші братерські зв'язки з іншими країнами Латинської Америки.

Також Арсініеґас, вищезгаданий журналіст і письменник, автор багатьох книжок, колишній амбасадор Колюмбії в Римі, а тепер директор еспаномовного видання міжнародного журналу „Квадернос" у Парижі, органу Конґресу Свободи Культури, відвідав д-ра Іллію, побувавши перед тим у Ріо де Жанейро, на конференції, присвяченій справі совєтського антисемітизму.

В розмові на цю тему д-р Іллія, як переказує „Ля Пренса", зазначив колюмбійському журналістові, що вислав був привітання на цю конференцію в знак „визнання прав жидівської нації, що хоче зберегти в Росії свою мову, мати свою пресу, утримувати театр, як це роблять інші нації, що знаходяться в руській орбіті. Чому, коли кабарди, туркмени чи буристи (?) можуть друкувати книжки на своїх незнаних мовах, лише жидам заперечується цю ґарантію, встановлену в руській (совєтській — Є. О.) конституції? . . ."

Д-р Іллія, як заявляє Арсініеґас, ствердив своє рішення виступати в обороні прав людини, висловив погодження щодо ухвал конференції і висловився проти всякої дискримінації . . .

Українське Т-во „Відродження" в Буенос Айресі вислало було до новообраного президента і віце - президента поздоровлення і дістало від них обох листи з подякою в присланих термінах: від президента з датою 13-го серпня, від віце - президента Перетте з датою 5-го серпня.

● **У Східньому Берліні,** заходами східньо-німецького міністерства закордонних справ, уладив пресову конференцію дезертир з американської армії, капітан Альфред Свансон. Він заявив, що втік до Східньої Німеччини „з політичних причин" і що рішився залишитись у Східній Німеччині, де дістав посаду в чужомовному відділі комуністичної радіостації. Свансон заявив, що був сильно п'яний, коли недавно прийшов до домівки британської пресової аґенції Ройтера і просив уможливити йому поворот на Захід — після чого зник.

М. Туркало

СВІТОВИЙ КАЛЕНДАР

Одною із справ, що їх мають обмірковувати на Соборі у Ватикані, буде справа реформи календаря.

Рух за календарну реформу розпочав ще в 1880-му році славетний французький астроном Каміль Фляммаріон. Він доводив, що навіть григоріянський календар, досконаліший від усіх інших календарів, не задовольняє сучасних вимог життя з його міжнародними стосунками і розвиненою комунікацією поміж усіма частинами світу. Фляммаріонову ідею підхопили майже в усіх культурних країнах науковці та політики, розуміючи, що світ мусить мати єдиний для всіх, світовий календар. Але міжнародні події, війни та революції стали на перешкоді здійсненню цих задумів.

У 1922-му році, вже після смерти Фляммаріона, Інтернаціональний Астрономічний Союз скликав конференцію, щоб обміркувати хиби та недосконалість григоріянського календаря, а тим більше всіх інших календарів, і запровадити єдиний світовий календар.

Років із двадцять тому англійський астроном Геролд Спенсер Джонс сказав: „Реформа календаря — це найважливіша міжнародна справа. Цю справу порушено перед Об'єднаними Націями, і ми сподіваємося, що до неї там поставляться з усією серйозністю".

Уперше в історії календар запроваджено в стародавньому Єгипті. У єгиптян рік починався восени, із сходом зірки Сотіс, яку тепер називають Сиріюс. Але за тим календарем єгиптяни теж мали зайвий день у році, і тому впродовж півтори тисячі років єгипетський час випередив сам себе на цілий рік.

Коли жиди втекли з Єгипту, вони запровадили свій власний календар. Вони вирішили вважати за початок року ранню весну, коли з'являється молодик у місяці, що зветься у них Абіб. Але що молодик з'являється не завжди в той самий день, то вони мусіли додавати сім додаткових місяців через кожних 19 років.

Календар стародавньої Греції являв собою дальше вдосконалення. Спочатку греки поділили були місяць на 30 днів, але, зважаючи на те, що це не був точний обрахунок місяцевого часу, деякі місяці мали 29 днів. У 5 столітті перед Христом вони мусіли додати ще кілька місяців, щоб вирівняти обрахунок.

Римський імператор Юлій Цезар вирішив запровадити соняшні місяці замість місяцевих. Грецький астроном Созиген запропонував додавати один день на кожні чотири роки. Це вже було велике вдосконаленяя, але ще не достатнє, бо навіть за цим вдосконаленим календарем за 128 років набігав зайвинний день, і тому в 16 стол. календарна весна починалася на 11 днів раніше, ніж це було насправді.

Пізніше вчений Лілюс з м. Верони запропонував Папі Григорієві XIII проєкт нового календаря, і Папа затвердив його, через що він і називається григоріянським. У цьому календарі один зайвинний день додавався тільки в ті роки, коли їх числа ділились на чотири, і тільки сотенні роки, які ділились на 400, вважались за переступні, або касіянові роки. Цей календар мав помилку тільки на один день за 3'300 років. Це той календар, що його маємо ми тепер.

По мусульманських країнах є кілька календарів, побудованих на підставі місяцевих періодів. Новий рік у них починається в першу повню після втечі Мохаммеда з Мекки до Медини 16-го липня 622 року за нашим календарем, у п'ятницю. І від тоді всі мусульмани вважають п'ятницю за свято, замість нашої неділі.

У чому ж полягають такі трудноші, що вчені протягом багатьох століть не можуть ніяк створити досконалого календаря? Уся біда в тому, що справжній рік, тобто час, за який Земля робить повний кругообіг навколо Сонця, має 365 днів 5 годин, 48 хвилин і 45.5 секунди. Цей відтинок часу не можна поділити на рівні частини, тобто на доби. Не можна цей період також поділити й на 28-денні частини, тобто на місяцеві місяці, з яких складаються календарі по мусульманських країнах.

Ми не повинні нарікати на вчених і політиків старих часів, що вони вже тоді не вдосконалили календарної справи. Вони того не потребували. У кінці 16-го стол.; коли було запроваджено григоріянський календар, не було індустріяльного життя, не було таких широких міжнародних стосунків і міжнародного сполучення. Усі тодішні країни потребували календарів тільки для того, щоб реґулювати релігійні свята. Східня Православна Церква тільки тому й протестує проти т. зв. „нового стилю", що за тим стилем Великдень іноді припадає перед жидівською Пасхою, що заборонене Святим Письмом.

Тож не диво, що головний Рабінат Ізраїлю, занепокоєний справою реформи календаря, звернувся до Ватикану із справою, щоб у майбутньому світовому календарі взято до уваги жидівську релігійну традицію, бо один із проєктів реформованого календаря, що його мають розглядати на Соборі, передбачає 13-місячний рік, в якому кожний місяць має чотири тижні плюс один додатковий день кожного року, т. зв. „Світовий День". Унаслідок додавання цього екстра-дня жидівський шабаш, що звичайно повторюється кожного сьомого дня, припадатиме одного року на п'ятницю, наступного на четвер, потім на середу і т. д. В Ізраїлі, зважаючи на таку перспективу, створено спеціяльний комітет для поборювання такого роду календарних реформ, що можуть зрушити віковічну жидівську традицію. Цей комітет подав до Собору у Ватикані та до Об'єднаних Націй свій проєкт реформи календаря. Цей ізраїльський проєкт має в собі докладну таблицю для святкування Великодня всіма Церквами в світі.

Ватиканські чинники запевнили ізраїльський уряд, що на Соборі будуть розглядати тільки справу координації Великодня поміж Католицькою і Грецькою Православною Церквами і шукати способу зробити Великдень нерухомим святом, як Різдво.

У нащій добі, коли часто мусить бути обрахована кожна секунда, у добі літаків, що літають швидше від звуку, у

(Продовження на стор. 3-ій)

Г. Н-в.

УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА І ДЕНАЦІОНАЛІЗАЦІЯ

Думки з нагоди зустрічі абітурієнтів української гімназії в Мюнхені-Карльсфельді

(2)

Орієнтація вченого на символи, що ними він користується, прямо протилежна до згаданої вище. Бо вчений розуміє й інтерпретує партикулярне тільки у відношенні до загального. Референтами наукових понять не є і не можуть бути конкретні матері та жінки, ними є абстрактні категорії жінок та матерів. Самий процес формування наукових понять веде до своєрідного відчуження від конкретної дійсности. Хоч як парадоксально це не звучить, учений розуміє категорію жінок та матерів краще, як одну чи другу конкретну жінку та матір. Саме тому наукові символи не можна ні любити, ні до них прив'язатись, їх можна тільки розуміти та інтерпретувати. Ні від поета, ні від мистця подібної форми пізнання не вимагається. Як дещо жартом Кіркеґард завважив, Одисей пізнав би жінок і життя так само добре без довголітнього блукання по світі, залишаючись вдома із своєю жінкою Пенелопою.

У світлі цих завваг ми зупинимось на проблемі, яка має пряме відношення до української культури на еміґрації. Сформулюємо її у вигляді таких питань: чи одним із людських шляхів до „універсальности духа" — до якої деякі українські мистці так галасливо аспірують — не є якраз інтимне розуміння, інтимне цінення тих конкретних і безпосередніх вартостей? Чи сама велич великого мистця не випливає частинно з того, що він знаходить вселюдські вартості у найбільш конкретних моментах життя і аналізує лябіринт того світу, досліджуючи часто інтимне пекло?

Ставлячи ці питання, ми не хотіли б створити враження, що українські мистці не можуть чи не повинні користуватися в своїх творах вартостями та ідеями західнього світу. Думаємо, одначе, що український поет, який намагається писати великі ідейні трактати, створить найбільш правдоподібно пересічні підручники; що новеліст, який настоює на тому, що його новелі — це форуми найновіших ідей, виведе в життя неживі характери з іменами; що, врешті, український мистець, який переконує себе та інших, що його образи слід розуміти в світлі його „філософії", може залишитися пересічним мистцем і ще більш пересічним філософом.

Здається, відношення між мистцем, мистецьким твором і певною системою вартостей та ідей дещо складніше. В кожному разі, надзвичайна цінність літературних творів, наприклад, Томаса Мана чи Марселя Пруста ледве чи випливає з того, що в них знаходимо глибоку філософію. Як, зрештою, відомо, більшу частину тої філософії Пруст вичитав з творів свого далекого родича Берґсона (див. Matter and Memory). Та, не зважаючи на те, що в них, стисло кажучи, жадної філософії та філософічної системи немає, їхні твори мають надзвичайну високу мистецьку вартість. Цінити їхні твори в світлі філософії, значить знецінювати саме мистецтво, ба що більше — переводити насильство над тими, що мистецтво цінять.

Ми звернули увагу на це саме тому, що серед деякої частини українських мистців на еміґрації відчувається сливеще не наївне намагання створити на скору руку велике мистецтво і стати великими мистцями, поринаючи інколи в т. зв. „універсальні" вартості та ідеї. У психологічній площині це намагання проявляється в оцінці власних талантів і творчости з перспективи безнастанного доказування, яка то безталанна українська спільнота, як то вона грішить хибами, спрямованими проти особистостей, як то кваліфікує речі „утертими штампами" і т. д. Така оцінка одного через знецінювання другого вказує часто-густо на багато грізніші симптоми.

Не лише українська спільнота не рахується з індивідуальностями, нездібна їх оцінити, — твердять ці мистці, — але й українська культура настільки безталанна, що не спроможна створити сприятливих умов для великих талантів та великого мистецтва. Щораз частіше чуємо голоси, які українську культуру малощо не ототожнюють з етнографічною прослід якнайскорше вирости великим українським талантам. Самий творчий ріст мистця міряється якраз цим критерієм — відчуження від української провінції та переходу до „сфер більш загальних та більш абстрактних". (Див. Б. Бойчук, „Мистецтво, що інформує", Сучасність, 1. 1963, ст. 58). Творити в контексті цієї культури — значить засуджувати великі таланти та творчу працю на провінційну пересічність. Позбутися її й „вискочити" з неї — значить творчо рости.

У найбільш прямій та радикальній формі знаходимо подібні погляди в одній із статтей, що появилася декілька місяців тому. З неї довідуємося, що українська спільнота „опинилась перед смертельною небезпекою втратити контакт з сучасною духовістю західнього світу". А опинилась вона перед тою небезпекою тому, що дорожить батьківськими заповітами та зберігає „старі традиції". (Див. Ю. Луцький, „До проблем двох батьківщин", Сучасність, 1963, ч. 3. ст. 109). Лишається один рятунок, на думку автора, — денаціоналізація, як єдиноправильний шлях „духового збагачення".

Китайські комуністи твердять, що „перебороли труднощі"

Гонґ Конґ. — Щоб протидіяти загальному переконанню у широкому світі, що комуністичний Китай переживає великі господарські труднощі внаслідку хронічної харчової кризи й політичної ізоляції, спричиненої своїм конфліктом з Совєтами, комуно-китайська пропаґанда наставилась на говорення про китайські „успіхи". Особливу нагоду для цього дало святкування 14-річчя приходу комуністів до влади на китайському суходолі. В навечер'я тих роковин, в понеділок 30 вересня відбулось в Пейпінгу велике прийняття з участю Мао Тсетунґа і всіх найвищих комуно китайських „достойників", при чому головну промову виголосив прем'єр Чу Ен-лай. Він запевняв, що хоч три минулі роки були роками стихійних нещасть — повеней то знову посухи — то все ж переборено труднощі і „настала загальна поправа господарської ситуації". Чу Ен-лай твердить, що в Комуністичному Китаї існують далі три провідні гасла: „загальна лінія соціялістичного розвитку, великий скок вперед і народні комуни". Коментатори пригадують, що проголошений Мао Тсе-тунгом „великий скок вперед" скінчився повним банкрутством, так само, як „народні комуни", в які поліція і військо зганяли селян, стали причиною хліборобської катастрофи, після чого насправді закинено їх. Чу Ен-лай підкреслював, що Китай може обійтись без чужої помочі.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ФОНДУ „ВЕСЕЛКИ". ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ІІ ВИДАВНИЧИЙ ФОНД!

СВІТОВИЙ КАЛЕНДАР

(Закінчення зі сторінки 2-гої)

добі негайної міжнародної комунікації старий календар ніяк не задовольняє.

Студії над проєктами нового світового календаря ведуть у ЗДА, в Німеччині, Австралії, Совєтському Союзі, Ізраїлі, Англії, Франції тощо.

У 1923-му р. створено спеціяльний міжнародний комітет для календарної реформи. Цей комітет розглянув близько двох сот проєктів і найліпший, на його думку, проєкт подано до Ліґи Націй. Але ця справа вмерла разом із Ліґою Націй.

Один із проєктів, наприклад, пропонує запровадити шестиденний тиждень, викинувши якийсь один із сімох днів; за тим проєктом кожний місяць має складатися з п'ятьох тижнів. Кожний місяць починається неділею а кінчається суботою. В кінці кожного квартала додасться один неробітний день без назви. Ці чотири дні в році вважатимуться за весняне, літнє, осіннє та зимове свята. У кінці року додасться ще один неробітний день — 32-ий грудня — передноворічне свято організації Об'єднаних Націй. У наступний рік один неробітний день запроваджуться всередині кожного року — 32-го червня.

Який проєкт буде затверджений і чи буде затверджений взагалі, сказати важко.

Американський Гайден Плянетарій в Ню Йорку періодично влаштовує виставки присвячені розвиткові справи реформи календаря під назвою „Світовий Календар" та „Світовий Годинник'.

Подаємо тут ще один з найпопулярніших проєктів реформованого календаря.

СВІТОВИЙ КАЛЕНДАР

1ий КВАРТАЛ

СІЧЕНЬ							ЛЮТИЙ							БЕРЕЗЕНЬ						
н	п	в	с	ч	п	с	н	п	в	с	ч	п	с	н	п	в	с	ч	п	с
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4						1	2
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	3	4	5	6	7	8	9
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	10	11	12	13	14	15	16
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	17	18	19	20	21	22	23
29	30	31					26	27	28	29	30			24	25	26	27	28	29	30

2ий КВАРТАЛ

КВІТЕНЬ							ТРАВЕНЬ							ЧЕРВЕНЬ							
н	п	в	с	ч	п	с	н	п	в	с	ч	п	с	н	п	в	с	ч	п	с	
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4						1	2	
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	3	4	5	6	7	8	9	
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	10	11	12	13	14	15	16	
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	17	18	19	20	21	22	23	
29	30	31					26	27	28	29	30			24	25	26	27	28	29	30	С

3ій КВАРТАЛ

ЛИПЕНЬ							СЕРПЕНЬ							ВЕРЕСЕНЬ						
н	п	в	с	ч	п	с	н	п	в	с	ч	п	с	н	п	в	с	ч	п	с
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4						1	2
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	3	4	5	6	7	8	9
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	10	11	12	13	14	15	16
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	17	18	19	20	21	22	23
29	30	31					26	27	28	29	30			24	25	26	27	28	29	30

4ий КВАРТАЛ

ЖОВТЕНЬ							ЛИСТОПАД							ГРУДЕНЬ							
н	п	в	с	ч	п	с	н	п	в	с	ч	п	с	н	п	в	с	ч	п	с	
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4						1	2	
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	3	4	5	6	7	8	9	
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	10	11	12	13	14	15	16	
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	17	18	19	20	21	22	23	
29	30	31					26	27	28	29	30			24	25	26	27	28	29	30	С

- Кожний рік однаковий
- Квартали рівні: кожний квартал має саме 91 день, 13 тижнів чи 3 місяці; чотири квартали однакові.
- Кожний місяць має 26 будних днів плюс неділі.
- Кожний рік починається неділею 1 січня; кожний робітний рік починається понеділком 2 січня.
- Кожний квартал починається неділею, кінч. суботою
- Цей календар постійний (вічний) і сталий; звичайний рік має 31 грудня, як світовий день і то свято, а переступний рік має ще 31 червня, як світовий день, і також свято.

Українські пластуни на Афонській горі

Українські пластуни з Царгородським Патріярхом Атенаґорасом (посередині) та головою Грецької Православної Церкви Архиєпископом Атен Хризостомосом (другий зліва).

Після закінчення 11 скавтського Джемборе на Маратонському полі біля Атен, делеґація пластунів у складі пластунів-сеньйорів Я. Зубенка, Б. Кордюка, І. Мрица та старшого пластуна І. Миська вибралися в дорогу на Афон. Поїздка делеґації пластунів на Афон була заздалегідь запляновання, але здійснення її було узалежнене від всіляких моментів адміністративно-правної натури. Факт, що делеґація одержала поручаючий лист від патріярха Царгороду Атанаґораса, допоміг в заходах для одержання права перебування на Афоні. Отож делеґація, після полагодження досить складних формальностей, виїхала з Атен 12 серпня, поступила до Тесальонік, а чи слов'янського Солуня, і подалася на кількаденне перебування на Афон. Тесальонікі, — це нині третє щодо величини місто в Греції (після Атен і Пірею), а друге у візантійському періоді, після Царгороду. Не зважаючи на дуже бурхливу історію та на часті руйнування, пожежі і довголітній занепад в османському періоді, Тесальонікі є все ще дуже багаті на пам'ятки зокрема візантійського церковного будівництва. В Тесальоніках св. Павло заклав першу християнську громаду в Европі; з Тесальонік вийшли 1100 років тому ст. Кирило й Методій голосити Боже слово серед слов'ян, отже й серед наших предків. Делеґація відвідала ряд церков та де інститути місцевого університету.

Свята гора Афон це насправді коло 50 км. довгий і в найширшому місці 10 км широкий гористо-скалистий півострів, на північному побережжі Еґейського моря. На півдні цього півострова виростає безпосередньо з моря найвищий верх понад 2000 м. Величавий краєвид з мальовничими скалами, печерами, затишними заливами, з різноманітною зеленню лісів та хащів є збагачений будівлями численних манастирів та скитів. Деякі з них виглядають неначе ластівячі гнізда, приліплені до потужних скал. Доступ до манастирів є можливий або човном, верхом на мулах і пішком.

Тисячорічна історія Святої гори, якраз в цьому році найстарший манастир Велика Лавра, заснований св. Афанасієм, відзначує 1000-ліття свого існування, — є тісно пов'язана також з історією нашої церкви та культури.

За 4 дні, від 15 - 18 серпня, що їх делеґація мала до розпорядимости, не було можливим відвідати та оглянути навіть усі найславніші манастирі Афону. На це треба принайменше кількох тижнів. Все ж таки відвідано Лавру, найстарший і найбільший „руський" манастир св. Пантелеймона, що в 1969 р. буде відзначати 800-ліття свого існування. В ньому жило колись понад 2.000 монахів, тепер їх залишилося всього 35, і то переважно літніх. Там зустрінула делеґація наших земляків з Закарпаття, яких є 12, і які, тому що порівняльно молодшого віку, фактично керують манастирем. Відвідано також Івірон, колишній грузинський манастир, що стався вже цілковито грецьким, та кілька скитів.

В столиці Афону, Каріес, пластова делеґація склала офіційні відвідини керівникові цієї, єдиної в світі, чернечої республіки. Найвище становище під теперішню пору займає протос сербського манастиря Хіляндарій, архимандрит Ніканор. Він ввічливо та сердечно приняв пластову делеґацію і був дуже зворушений врученим йому подарунком, книгою Поветенка про храм св. Софії в Києві.

На поновній зустрічі з делеґацією Всечесніший Ніканор вручив кожному з делеґатів картку з особистими вітаннями і передав ікону св. Благовіщення з власноручною присвятою.

Розмова з Всечеснішим Ніканором та з деякими ним представленими монахами, молитви перед чудотворними іконами, відвідання старовинних церков із знаменитими мозаїками, оглянення деяких рукописів та книг й інших цінних пам'яток, що сягають 5 ст. нашої ери, — залишаться для пластових делеґатів незабутнім переживанням.

Треба підкреслити, що це були перші офіційні відвідини св. гори Афону представниками Українського Пласту. Цими відвідинами і складенням пошани найвищому керівництву Афону делеґація мала на меті дати маленький причинок до атмосфери зближення обох наших церков: католицької і православної.

Пластова пресова служба (ППС)

Посвячення площі під будову парохіяльного дому в Акрон, Огайо

Рік по торжественнім посвяченню нової української католицької церкви соп. св. Духа в Акроні, Огайо, в неділю 8 вересня, відбулося посвячення землі під будову парохіяльного дому.

Торжество почалося о год. 4:30 по пол. урочистим Молебнем до пречистої Діви Марії, що його відправили: о. Т. Дурбак, місц. душпастир і о. Е. Москва, парох церкви св. Михаїла з Питсбурзької Епархії в Акроні, Огайо. Під час Молебня співали всі вірні під проводом дяка Теодора Барана. Після того всі присутні удалися на площу, де відбулося посвячення землі під будову парохіяльного дому. По відправі й благословенню площі, першу лопату землі кинули присутні отці духовні, а за ними, викликувані по імені представники церковних і світських організацій та парохіян.

О год. 6-ій вечора в церковній залі почався бенкет. Молитву провів о. Еміль Москва. По вечері, яку дбайливо підготовили місцеві кухарі Дросик Микола й Гарбар Стефан при допомозі жінок, почалася святочна програма, якою проводив активний член церковного й Будівельного Комітету п. Микола Шквара, що на фонд будови парохіяльного дому зложив недавно одну тисячу долярів.

Ряд промов започаткував о. Т. Дурбак, який привітав парохіян і гостей. В імені молодих парохіян промовляв по-англійськи член церк. і буд. Комітету і диригент хору Григорій Жеребняк, який, вказуючи на великий поступ, що його за останні роки зробила парохія, закликав до дальшої співпраці з о. парохом. От. Еміль Москва, парох церкви св. Михайла в Акроні, Огайо висловив о. парохові Дурбакові признання за досягнення в парохії, яка невелика числом, але може служити прикладом жертвенности й зорганізованости для інших громад. Опісля слідували привіти від представників місцевих церковних і світських Товариств, які при тім вручали о. парохові пожертви на будову парохіяльного дому. І так: від „Марійської Дружини Жінок" привіт і пожертву зложила секретарка п. Анна Котович. Вона згадала, що сестрицтво старається постійно й в різний спосіб роздобути фонди на церковні цілі. Голова місц. Відд. „Провидіння" ч. 68 Микола Іваницький сказав, що тільки в дружній згоді й в єдності осягнемо намічені цілі. Від Укр. Нар. Союза ч. 295, Братства Соп. св. Духа, говорив один з перших піонерів, членів парохії п. Василь Пулк. Гарно промовляла від молодечого Відд. Укр. Нар. Союза ч. 180 Геновефа Жеребняк.

„Союз Українок" ч. 7 репрезентувала Анастазія Зепко, місцевий Відділ УККА — Володимир Галамай, місц. Відділ Ліґи Українців Католиків Стефан Пирка, осередок СУМА — Михайло Коваль.

Від Батьківського шкільного Комітету привіт зложив Орест Микитин. Гарний привіт у рідній мові від „Марійської Дружини Дівчат", зложила Оріяна Микитин, а від пластового гуртка „Ластівка", Олег Качала. Після привітів секретар місц. Відд. 68 і головний Радний „Провидіння" Теодор Баран в імені старших емігрантів висловив радість, що є свідком розвою парохії від перших її початків. Чується щасливий, що пляни розбудови парохії реалізуються і що вони ще закінчаться побудовою окремої авдиторії, де було б місце на розваги для молоді, кляси на науку і приміщення для Товариств. Кінцевою точкою програми була ліцитація лопати, якою започатковано розкопання землі під будову парох. дому. Її набув довголітній член Церк. Комітету, п. Стефан Гарбар.

Того дня на фонд будови парохіяльного дому вплинуло понад $1,300.00. Щирою подякою всім, що причинилися до успіху Торжества, закінчив цей пам'ятний вечір, о. парох.

Парохіянин

Успіхи нашої молоді

Іванна Копко

Іванна Копко, донька Теодора Копка, родом з села Морохів, пов. Сянік, і Анни Герент, громадсько-суспільного діяча, співосновника „Центрального Допомогового Комітету Лемківщини", та члена передвоєнної Головної Управи ООЛ, Відділу УККА, Відділу ООЛ і інших.

Народжена 24 серпня 1941 р. в Ню Йорку, Н. Й. Початкову і середню школу закінчила в 1959 р. в Гартфорді, Конн., університет, 9 червня 1963 р. в Сторрс, Конн., де здобула титул бакалавра соціології.

Вона є авторкою запитів і відповідей, поданих в дописі Юрія Нечистого у „Свободі", ч. 148 з цього року. Вона є членом УНСоюзу.

Економісти цікавляться, як довго триватиме теперішній ріст економіки

Ню Йорк. — Теперішнє збільшування економіки триває вже 31 місяць, і економісти, які знають про так звані економічні цикли, це значить, що завжди після років добробуту йдуть роки або місяці економічної знижки, цікавляться цим, чи цей економічний „закон циклів" обов'язуватиме і тепер, чи може, урядові Кеннеді вдасться різними заходами недопустити до знижки і втримати постійний ріст економіки. Покищо всі познаки є на те, що не видко економічної депресії, хоч недавно нюйоркський губернатор Нелсон А. Рокефеллер нарікав на те, що економічна й фінансова політика Президента спричинила повільніший ріст економіки, і тому Рокефеллер не міг в своєму стейті обійтися без збільшування податків. Президент Кеннеді твердить, що економіка і надалі зростає і так буде і в найближчому часі, якщо Конґрес ухвалить закон про зменшення прибуткових податків.

● У Греції король Павло призначив тимчасовий аполітичний уряд задля переведення виборів 3 листопада ц. р. Прем'єром став Стіліянос Мавроміґаліс, президент Найвищого Суду у Греції. Опозиція грозила, що коли вибори переводитиме уряд прем'єра Паянотіса Піпінеліса, то вона збойкотує вибори, не маючи довір'я до їх чистоти.

Зі спорту

ТЕНІСОВІ ЗМАГАННЯ НА „СОЮЗІВЦІ"

Вже в наступну суботу і неділю, 5 і 6 жовтня, влаштовує Карпатський Лещетарський Клюб осінню товариську зустріч на „Союзівці". В програмі зустрічі, на яку запрошені члени з родинами та знайомими, відбудуться тенісові змагання в подвійній грі чоловіків та мішаній за нагороди — чаші „Союзівки". Початок змагань о год. 9.30 рано в суботу і зголошення до участи в них прийматиме організатор інж. Богдан Рак перед початком гор. Також влаштовує в цих днях КЛК змагання в стрілянні з лука і кріса та в грі кічки.

—o—

ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КЛЮБІВ НА НАСТУПНУ НЕДІЛЮ

„Тризуб" — „Гакоах", мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи, відбудуться в неділю, 6 жовтня 1963 о год. 2.30 по полудні на грищі при 29-ій та Камбрія Вулицях у Філядельфії.

УСК Ню Йорк — „Ґунґарія", мистецькі змагання „Великої Десятки" Німецько - Американського Футбольного Союзу, відбудуться в неділю, 6 жовтня 1963 о год. 3.00 по полудні на грищі Українського Спортового Майдану при 124 Вул. та 31 Евню в Коледж Пойнті, Н. Й.

„Чорноморська Січ" — „Інтер Клюб", мистецькі змагання Американської Футбольної Ліґи, відбудуться в неділю, 6 жовтня 1963 о год. 2.30 по полудні на грищі Айронбавнд при Вілсон Евню в Нюарку.

—o—

„ТРИЗУБ" — „ІНТЕР КЛЮБ" 1:0 (0:0)

Філядельфія, 29 вересня. — Дощ, який падав цілу ніч і перестав пів години перед змаганнями, приніс дві шкоди: розмокле грище та незадовільне число глядачів (1,500), коли брати до уваги якість змагань. Смак високоякісних змагань відчули ми від самого початку. „Інтер" виступив у скріпленому складі. Його дефензива з Вінесм на чолі не тільки відбивала тризубівські наступи, але й справно кооперувала з динамічним нападом, який мав час від часу небезпечні прориви з лівої сторони. На щастя Евген Чижович мав свій день і обтинав крила швидкого нападу з Бруклина. Рач на штопері імпонував своїми вискоками до м'яча та неперевершеними „головками". Його партнери Ілай і Кравець виявилися знаменитими дефензивними та офензивними помічниками, а їхні цільні „бомби" з віддалі мали психологічну вартість у напруженому змагу. Бородяк в'язав успішно акції з нападом своїми точно адресованими подачами. Нога висувався на перший плян у нападі, а за ним по черзі ішов Манджіні, якщо оцінювати на основі продуктивности. В. Чижович і Ферейра створювали, щоправда, багато небезпечних ситуацій під воротами, але темп їх гри ступнево слаб. Воротар оборонив декілька небезпечних стрілів. Яковина наглядно поправив свою змагову форму, а новонабутий Лясерда, який прийшов йому на зміну в другій півгрі, ще не показав своєї вартости. Все таки Лясерди ворота в 75-ій хвилині гри сміло можна назвати олімпійськими, бо стрілив він їх „ножицями" поза себе з півнисокої подачі Ноги після чудової швидкої акції нападу. Хоч ці ворота до деякої міри заламали морально італійців з Брукліну, то незалежно від цього змагання були до самого кінця дуже емоційні.

Склад „Тризуба": Варварюк (Свич), Бородяк, Е. Чижович, Ілай, Рач, Кравець, Нога, Манджіні, Ферейра, В. Чижович, Яковина (Лясерда). Суддя Новік залишив багато до побажання, створюючи враження, що він ще один змагун „Інтер Клюбу". Його похибкові відсвистування „офсайдів" тризубівців та незавважені підворітні „фавлі" противника мали вплив на вислід змагань. Другу півгру передавано на телевізійній програмі фірми Шмід на каналі ч. 3.

Яр. К-ий

—o—

ВІДБИВАНКОВИЙ ТУРНІР „СОЮЗІВКИ" ПІД ЗНАКОМ МОЛОДІ

У відбиванкових змаганнях на „Союзівці", яка стала вже спортовим і розваговим центром нашої молоді, взяли участь п'ять дружин чоловіків та чотири жінок. Цей новий здвиг молоді на тлі чудової осінньої природи оселі пройшов з повним успіхом завдяки керівникові змагань, ланковому відбиванки СУАСТ — Схід, д-рові М. Сніґуровичеві та управі „Союзівки", яка виявила стільки зрозуміння до спортових імпрез. Управитель „Союзівки" Володимир Квас, який має довгий досвід спортового діяча, доложив усіх старань, щоб нічого не забракло учасникам змагань та разом з Данилом Слободяном — адміністратором і Володимиром Берізкою — їх асистентом подбав про все устаткування і навіть залю для змагань на неділю, коли дощ не дозволив продовжувати їх надворі.

Змагання були справжнім святом молоді, бо до них станули в більшості дуже молоді змагуни та змагунки і своєю спортовою поставою та грою впевнили організаторів змагань, що праця їх не йде намарно. Крім відомого вже всім „Довбуша" з Ню Гейвену, який в конкуренції жінок домінував два попередні роки, високу клясу в жіночій відбиванці показала дружина першуна УСК-у, фінальна зустріч якої з „Довбушем" була показом доброї відбиванки, з якою можна писатися на першостях ЗДА. Змагунки „України" з Торонта виявилися технічно добрими під сіткою і в полі, але бракувало їм кращого зіграння. Наймолодша, і то дуже молода, дружина „Чорноморської Січі", для якої багато труду віддає її опікун і тренер Адріян Лапичак, здобула собі загальні симпатії завзяттям в декількох сетах та взірцевою поведінкою. Хоч важко було січовичкам дорівняти трьом своїм суперникам, вони не здавалися легко в бою і їх поступи у грі обіцюють внедовзі гарні успіхи. Мають вони вже і стинки і гострі подачі, а тренінґ та змаговий досвід доповнять браки.

В конкуренції чоловіків новим першуном стала молода дружина Української Централі з Пасейку, яка завдячує свої поступи і осяги праці над собою під проводом тренера змагуна Романа Свистуна. Грізним противником Централі був відомий „Плай" з Ню Йорку, який появився у зміненому незіграному складі досвідчених змагунів. Визначався в „Плаю" всесторонній Олег Шаповалів і грою і готовістю помогти в кожній потребі проводові змагань. З оповідань інж. М. Лепкалюка, опікуна „Плаю" та І. Сохана — його капітана довідалися ми, що „Плай" готовиться взяти участь в американських відбиванкових першостях, які мають відбутися в наступному році в Ню Йорку, підбираючи до них сильний склад. Білоруський С. К. „Ньоман", симпатична дружина, яка поділяє вже стільки років долю і недолю нашої зорганізованої відбиванки, не закінчив змагань через здекомплетований склад і віддав без гри два сети УСК-ові. Чоловіки УСК-у з Ню Йорку, якими так як і жінками опікується ланковий відбиванки УСК-у Роман Лисняк, проходить спадок форми через постійні зміни в складі і брак тренінґів. Останнє місце серед чоловіків, але не останнє місце в серцях глядачів, завоювала в турнірі молода шістка пластунів „Чорноморців" з 25-го Куріня УСП. Цей ночик відбиванкових гор на „Союзівці" повинен бути „мементо" для досвідчених дружин, що м'яч відбиванки є теж округлий, та що праця над собою і завзяття приносять успіхи. „Чорноморці" виграли тільки один сет, але це був власне одинокий сет, що його програли чемпіони турніру з Української Централі в Пасейку. Провідником цієї надійної шістки пластунів є референт спорту куреня, — Зенон Стахіт.

В святочному закінченні змагань д-р М. Сніґорович подякував всім учасникам змагань, управі „Союзівки" й суддейській комісії за спільні труди над успішною спортовою імпрезою, а управитель „Союзівки" Володимир Квас вручив дружинам першунів мандрівні Чаші „Союзівки". Склади дружин переможців змагань: УСК Ню Йорк: Ярослава Лютак, Тамара Скоробогата, Віра Левицька, Олександра Фалатюк, Віра Мельник, Павлина Льоврі і Марійка Осіньська. Українська Централя, Пасейк: А. Навроцький, Я. Герман, Б. Кобзар, Л. Лужняк, М. Смородський, Р. Остап'як, Ю. Бук, Б. Домарадзкий, Р. Макаренко і Р. Свистун.

Вислідн змагань чоловіків:

У. Централя — „Ньоман" 15:12, 15:13.
УСК — „Чорноморці" 15:12, 15:4.
У. Централя — „Плай" 15:11, 15:11.
„Ньоман" — „Чорноморці" 15:3, 15:6.
„Плай" — УСК 15:7, 15:11.
„Плай" — „Ньоман" 15:5, 17:15.
У. Централя — „Чорноморці" 15:6, 14:16.
У. Централя — УСК 15:4, 15:2.
„Плай" — „Чорноморці" 15:5, 15:7.
УСК — „Ньоман" без гри 15:0, 15:0.

Кінцевий показник змагань.

У. Централя	— сетів	7:1
„Плай"	„	6:2
УСК Ню Йорк	„	4:4
УСК „Ньоман	„	2:6
„Чорноморці"	„	1:7

Висліди змагань жінок:

УСК — „Чорноморська Січ" 15:13, 15:11.
„Довбуш" — „Україна" 15:9, 15:1.
„Довбуш" — „Ч. Січ" 15:0, 15:10.
УСК — „Україна" 16:14, 15:11.
„Україна" — „Ч. Січ" 15:9, 15:4.
УСК — „Довбуш" 15:8, 7:15.

При рівності сетів прийшлося УСК-ові та „Довбушеві" розіграти між собою рішальні змагання за перше місце:
УСК — „Довбуш" 13:15, 16:14, 15:10.

Переможець УСК здобув перше місце та Чашу „Союзівки", залишаючи за собою дальші дружини в такому порядку: „Довбуш" — Ню Гейвен, „Україна" — Торонто і „Чорноморська Січ" — Нюарк.

Грами жіночих і чоловічих змагань проводила суддейську комісія в складі: Володимир Сохан — головний суддя, Адріян Лапичак, інж. Леонід Харченко, д-р Михайло Сніґурович, Ігор Сохан, Григорій Артюшенко, інж. Тарас Грицай — судді.

в. с.

СПОРТ НА „СОЮЗІВЦІ"

Група учасників відбиванкових змагань за Чаші „Союзівки", які відбулися 28 і 29 вересня на „Союзівці"

Валячі виявляє таємниці злочинного синдикату

Вашинґтон. — 60-річний злочинець, засуджений до досмертної кари в'язниці Джозеф Валячі, 1-го жовтня зізнавав в Сенатській Постійній Слідчій Підкомісії і виявив таємниці злочинного синдикату, який діяв під назвою „Каза Ностра" та керував злочинною діяльністю в Ню Йорку. Він назвав п'ятьох провідників цієї таємної злочинної організації — Віта Дженовізі, Карля Ґамбіна, Джозефа Маліока, Джозефа Бонанна і Томаса Люпеза. Валячі назвав ще й інші дві особи, які живуть, є це Джіроляма Сантучіо або Бобі Дойл та Сальватора Шіллітані, який має й друге прізвище Соллі Шілус. Вони обидва брали участь у вбивствах, досі ще невиясненних, чотирьох членів цього злочинного синдикату ще в 30-их роках. Валячі відбуває тепер кару тюрми, але він вирішив виявити всі таємниці, яких був власником, і тепер його сильно охороняють поліційні аґенти, щоб злочинці не вбили того свідка, що єдиний в історії організованого злочину вирішив виявити своїх колишніх злочинних колеґ. На основі зізнань цього злочинця можна подати цілу складну схему організації злочинців, над якими був „провідник над провідниками", що наказував двом групам, які мали своїх провідників (босів), підпровідників і т. д., аж до 7-го ступня вниз. Сам Валячі признається, що він при вбивстві Джозефа Катанії керував автом, і що брав участь у спробах вбивства Мінея та Феріня, які пізніше згинули в його неприсутності. Зізнання цього злочинця в Сенатській Підкомісії були публічні, і 500 осіб прислухувалися цій кривавій історії, яку викривав довголітній злочинець, показуючи себе й своїх колеґ у кривавій „славі" злочинів. Злочинці мусіли працювати в цій організації немов військовики, яких обов'язує гостра дисципліна. Діставши наказ вбити когось, вони мусіли організовано виконати доручення. Дуже часто гинули таки з рук членів цієї злочинної Мафії і визначніші члени-злочинці, які чимось провинилися проти „босів".

● **Альжирський диктаторський президент Ахмед Бен Белла** твердить, що його політичні противники в Альжирі користуються підтримкою від марокканського короля Гассана II, який дійсно неприхильним оком дивиться на кастрівського типу „соціялістичні реформи" в Альжирі. Один із недавніх однодумців Бен Белли в боротьбі проти Франції, колишній міністер оборони Белькацем Крім буцім-то очолює внутрішню опозицію і недавно відвідував марокканського короля.

● РОЗШУКИ ●

Пані АННА СТЕБЕЛЬСЬКА зі Старої Соли, тепер в Irvington, N. J. Мій лист, на Вами подану адресу, повернувся. Пробував відшукати Вас через людей доброї волі з Irvington, та на жаль і їх годі знайти. Прошу напишіть до мене ще раз
J. Kasiuchnych
3106 West 4th Avenue
Vancouver 8, B. C. Canada

ТАРЗАН, ч. 5119. Нґото вагається...

— Я мушу занести намисто Батісті, — сказав П'єр приголомшеному Нґотові. — Зараз після того ми почнемо війну...

— Припиніть вирячати очі як ідіот! — нагло він гукнув. — Чи ж ви не очікували післанця з такою вісткою?

— Так, так! — відповів Нґото, — але це намисто мусить бути цінне... Як я можу знати, що ви саме є цим післанцем?